

Διδαχὴ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Δελφών & Μιαούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 2^ο | 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022 | Αρ. Φύλλου 97

Η ΑΣΤΑΘΕΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Σχόλια στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Λου 16:19-31

Το δίπλοιο “πλούσιοι και φτωχοί” κατέχει σημαντική θέση στο κήρυγμα του Ιησού, όπως αυτό παρουσιάζεται από το *Κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον*. Σε αρκετά χωρία και περικοπές του συγκεκριμένου ευαγγελίου επανέρχεται ο Χριστός στο θέμα του πλούτου (6:20,25· 12:13-21· 16:19-31· 18:18-30) ως εμπόδιο στην διαμόρφωση μιας αληθινής σχέσης με τον Θεό, αφού, όπως χαρακτηριστικά τονίζει: **“ὅπου γάρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται”** (Λου 12:36).

Το ανάγνωσμα της “Ε΄ Κυριακῆς του Λουκά” είναι η γνωστή παραβολή του πλούσιου και του φτωχού Λαζάρου (Λου 16:19-31). Περιγράφοντας ο Ιησούς την αναληθσία ενός πλουσίου και τις ταλαιπωρίες ενός φτωχού στην παρούσα ζωή, αλλά και την αντιστροφή της κατάστασής τους μετά τον θάνατο, τονίζει την αξία της *Αγίας Γραφῆς* ως οδηγού για την ανάπτυξη μια αληθινής σχέσης του ανθρώπου με τον Θεό και τον συνάνθρωπό του.

Δεν υπάρχει ίσως πιο παραστατική περιγραφή της αστάθειας των ανθρωπίνων πραγμάτων και των αιφνίδιων ανατροπών στις οποίες αυτά υπόκεινται από την αφήγηση που περιέχεται στη συγκεκριμένη παραβολή. Αυτό που θέλει να τονίσει ο Ιησούς με την παραβολή του είναι ότι τίποτε στον κόσμο δεν είναι σταθερό και αμετάβλητο, ώστε να μπορεί ο άνθρωπος να στηριχτεί σ' αυτό. Όλα μπορούν να αλλάξουν και να ανατραπούν και να βρεθεί ο άνθρωπος μπροστά σε εκπλήξεις απροσδόκητες και, μάλιστα, όταν είναι πια πολύ αργά για να μετανιώσει και να αλλάξει τρόπο ζωής. Έτσι, τα μόνα σταθερά στον κόσμο αυτόν απομένουν η πίστη στον Θεό και ο αγώνας για την πραγμάτωση της βασιλείας του. Πρόκειται για ένα κεντρικό θέμα του κηρύγματος του Ιησού Χριστού, στο οποίο επανέρχεται ξανά και ξανά, τονίζοντας κάθε φορά μια διαφορετική οπτική γωνία για το τι πρέπει να κάνει ο άνθρωπος προς την κατεύθυνση αυτήν.

Κεντρικά πρόσωπα της παραβολής είναι ένας πλούσιος και ένας φτωχός. Στο πρώτο μέρος της διήγησης ο πλούσιος έχει τα πάντα και ο φτωχός τίποτε· στο δεύτερο μέρος οι ρόλοι αντιστρέφονται. Είναι τόσο ζωηρές οι εικόνες με τις οποίες περιγράφονται οι διάφορες καταστάσεις και οι εναλλαγές τους, που υπάρχει κίνδυνος να παρασυρθεί κανείς και να παραμείνει στην εξωτερική εικόνα, χάνοντας το πραγματικό νόημα των λεγομένων. “Πλούσιος” και “φτωχός” είναι δύο όροι που στην **Καινή Διαθήκη** δεν αναφέρονται απλώς στην οικονομική κατάσταση κάποιου αλλά κυρίως δηλώνουν στάσεις ζωής και ιδιαίτερα περιγράφουν τη σχέση του ανθρώπου με τον Θεό.

Οι αναφορές του Χριστού στον πλούτο σε διάφορες παραβολές και λόγους του περιγράφουν συνήθως περιπτώσεις ανθρώπων, οι οποίοι έχουν κάνει σκοπό της ζωής τους την ατομική τους ευημερία, αδιαφορώντας για τους υπόλοιπους. Πρόκειται για μια άποψη που, δυστυχώς, κυριαρχεί στο μεγαλύτερο ποσοστό των ανθρώπων και ίσως αυτός είναι ο λόγος που ο πλούσιος της παραβολής παρουσιάζεται ανώνυμος. Αντίθετα ο φτωχός αναφέρεται με το όνομά του· λέγεται Λάζαρος που στα εβραϊκά σημαίνει “Ο Θεός βοηθάει”. Κατ' αναλογία προς τον όρο “πλούσιος”, ο όρος “φτωχός” δηλώνει συχνά στην **Καινή Διαθήκη** τον άνθρωπο εκείνον που στηρίζει την ελπίδα του στον Θεό.

Ο πλούσιος, λοιπόν, της συγκεκριμένης παραβολής δεν χαρακτηρίζεται έτσι μόνον επειδή έχει πολλά λεφτά, αλλά και γιατί έχει νοοτροπία πλουσίου, όπως αυτή περιγράφηκε παραπάνω. Είναι ο άνθρωπος εκείνος ο οποίος βασίζει όλες του τις επιλογές σε σίγουρα δεδομένα. Είναι ο άνθρωπος εκείνος ο οποίος προσπαθεί ακόμα και μέσα από τις πιο αντίξοες συνθήκες να κερδίσει κάτι για τον εαυτό του. Έτσι, συνειδητοποιώντας ότι δεν υπάρχει πλέον ελπίδα σωτηρίας για τον ίδιο, παρακαλεί τον Αβραάμ να στείλει τον Λάζαρο στο σπίτι του, για να προειδοποιήσει τα πέντε αδέρφια του που ζουν ακόμη, ώστε να μην έχουν την ίδια μ' αυτόν τύχη. Ακριβώς αυτό το είδος της σχέσης με τον Θεό όμως απορρίπτει με έμφαση ο Ιησούς. Μια πίστη που προκύπτει ύστερα από ένα θαύμα είναι αναγκαστική, δεν είναι ελεύθερη επιλογή του ανθρώπου. Το να δείχνει κανείς την αγάπη μου σε κάποιον που του έκανε μεγάλο καλό δεν είναι φιλία, είναι υποχρέωση. Ο Θεός όμως ζητάει τη φιλία του ανθρώπου, όχι την υποχρέωση, ζητάει συνεργάτες, όχι δουλικούς υπηρέτες. Μόνο συνεργάτες του Θεού, άνθρωποι ελεύθεροι, μπορούν να αγωνιστούν μαζί με τον Θεό για τον ερχομό της βασιλείας του. Δουλικοί υπηρέτες, παγιδευμένοι μέσα στον πλούτο της λογικής τους, που αποζητούν τη σιγουριά και την προσωπική τους εξασφάλιση, μόνο για τον εαυτό τους μπορούν να παλέψουν.

Η απάντηση του Αβραάμ στο αίτημα του πλουσίου προκαλεί έκπληξη: **“Έχουν τα βιβλία του Μωυσή και των Προφητών? ας υπακούσουν σ' αυτά ... Αν δεν υπακούνε στα λόγια του Μωυσή και των Προφητών, ούτε κι αν κάποιος νεκρός αναστηθεί πρόκειται να πεισθούν”** (16:29,31). Με τις λέξεις “Μωυσής και Προφήτες” χαρακτήριζαν οι Ιουδαίοι της εποχής του Ιησού το σύνολο των βιβλίων που η χριστιανική παράδοση ονομάζει “Παλαιά Διαθήκη”. Ο όρος “Μωυσής” δήλωνε τα πέντε πρώτα βιβλία της **Παλαιάς Διαθήκης**, επειδή, σύμφωνα με την ιουδαϊκή παράδοση, γράφτηκαν από τον Μωυσή και ο όρος “Προφήτες” τα υπόλοιπα, επειδή στο μεγαλύτερο μέρος τους περιγράφουν τη δράση των απεσταλμένων του Θεού και θεωρούνταν ότι γράφτηκαν από προφήτες. Η απάντηση, δηλαδή, του Αβραάμ θα μπορούσε να συνοψιστεί στο εξής: “Αφού έχουν την Αγία Γραφή, δεν χρειάζο-

νται άλλο θαύμα για να πιστέψουν”.

Οι απόστολοι ταξίδεψαν σε όλον τον κόσμο, για να μεταφέρουν το μήνυμα του Ευαγγελίου σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους. Σήμερα τα πράγματα είναι πολύ πιο εύκολα για τους χριστιανούς, καθώς η σύγχρονη τεχνολογία έχει κάνει με πολλούς τρόπους προσιτό τον λόγο του Θεού σε όλους. Αυτός που ζητάει πρόσβαση στον λόγο του Θεού σήμερα έχει στη διάθεσή του έναν απίστευτο αριθμό μέσω κοινωνικής δικτύωσης που του επιτρέπουν ταχύτατη και ανέξοδη αναζήτηση. Ο Ιησούς με την παραβολή του είναι απόλυτα σαφής: το τι θέλει ο Θεός από τους πιστούς του, τους το έχει δώσει γραμμένο. Χρειάζεται μόνο διάθεση να το διαβάσει κανείς.

Προς ενίσχυση της διάθεσης αυτής έναν ιδιαίτερα υπεύθυνο ρόλο έχουν αναλάβει οι Ηνωμένες Βιβλικές Εταιρίες. Οι Βιβλικές Εταιρίες διαθέτουν μακροχρόνια πείρα, σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό και προ πάντων το απαραίτητο επιστημονικό δυναμικό για την παραγωγή μεταφράσεων της *Γραφής* επιστημονικά και θεολογικά αξιόπιστων σε οποιαδήποτε γλώσσα του κόσμου. Ήδη η τριλογία των λειτουργικών εκδόσεων της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρίας (Εκλογάδιον, Προφητολόγιον και Ψαλτήριον) με το κείμενο (πρωτότυπο και μετάφραση) των βιβλικών αναγνωσμάτων που διαβάζονται στις διάφορες ακολουθίες της Ορθόδοξης Εκκλησίας αποτελεί ένα εξαιρετο δείγμα των δυνατοτήτων που προκύπτουν από τη συνεργασία Ελληνικής Βιβλικής Εταιρίας και Εκκλησίας της Ελλάδος για την κάλυψη των λειτουργικών, κατηχητικών και λοιπών αναγκών του ορθόδοξου πληρώματος, ώστε σήμερα όλοι να έχουν εύκολη πρόσβαση στον λόγο του Θεού.

M.K.

